

Topoli

Topoli so listopadna in hitrorastoča drevesa, ki dosežejo z višino do 30 m. So svetloljubna, kar je značilno za pionirske vrste. Skupaj z vrbami spadajo v družino vrbovk. Dočakajo starost do največ 300 let.

Brsti so obdani s plastjo smole, zaradi nje so bolj ali manj lepljivi. Plodove, ki so obraščeni s šopom belih dlačic, prenaša veter. Topolov je okoli 40 vrst. Na Koroškem in v Sloveniji štejemo tri vrste topolov med domače rastline: beli topol, črni topol in trepetlika. Druge vrste so nasajene, deloma tudi zaradi lesa, ki se uporablja za izdelavo papirja in vžigalic.

Trepetlika raste v svetlih gozdovih. Listi so trikotni do rombasti in imajo veliko malih topih „zobov“. Listov pecelj je zelo dolg in na obeh straneh sploščen, kar povzroča trepetajoče gibanje listov v vetru. Tudi pozimi lahko razlikujemo topole med sabo, in sicer po brstih. Zimski brsti trepetlike so podolgovati in lepljivi.

Beli topol ima liste z redkimi velikimi „zobmi“. Raste v logih in na nabrežjih. Zimski brsti so jajčaste oblike.

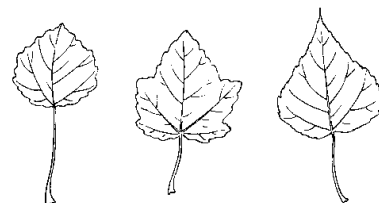
Črni topol ima rombaste liste z mnogimi majhnimi „zobmi“. Raste v logih in na nabrežjih. Zimski brsti so koničasti (špičasti) in lepljivi.

V drevoredih in parkih vidimo pogosto črni topol z značilno rastno obliko. Gre za stebraste topole z vejami, ki so obrnjene ob deblu navzgor. To rastno obliko imenujemo jagned oz. laški topol. Poleg rastne oblike ima jagned še drugo posebnost. Ne more se spolno razmnoževati. Jagnedi so skoraj vsi moškega spola. Razmnožujemo jih lahko s potaknjenci. Zato lahko rečemo, da so vsi jagnedi kloni.

Topoli imajo mikorizo, to pomeni, da njihove korenine živijo v sožitju z glivami. Stara votla drevesa ponujajo skrivališče številnim živalim.

Topol in človek

Brsti črnega topola se uporabljajo še danes za zdravstvene namene. Delujejo protivnetno in blažijo bolečine. Iz brstov lahko pripravimo čaj. Če brste za tri do štiri tedne namočimo v olju, pridobimo izvleček. Nato olje precedimo čez cedilo ali krpo. Hranimo ga na temnem in hladnem. Olje naneseemo na kožo, ko smo se poškodovali. Iz olja in čebeljega voska lahko pripravimo kremo: vzamemo lonček in vanj nalijemo nekaj vode. Nato ga postavimo na štedilnik, da vodo rahlo segrejemo. To bo kopel za posodico, v katero damo 2 dela našega olja in 1 del čebeljega voska. Vosek se zaradi tople kopeli stopi. Zdaj lahko zmešamo obe sestavini med sabo. Nato nalijemo kremo v čist kozarec z navojem, ki ga zaenkrat še ne zapremo. To je pomembno, ker bo tako iz kreme izhlapelo še nekaj odvečne vode. Manj vode kot je v kremi, tem dlje ostane kakovostna. Počakamo, da se krema popolnoma ohladi. Nato zapremo kozarec in ga shranimo v hladnem in temnem prostoru.

*Listi trepetlike, belega
in črnega topola*